

Azərbaycan regionda trans-logistika mərkəzi kimi mövqeyini möhkəmləndirir

Bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, son 10 il ərzində nəqliyyat sektorunda orta illik artım tempi 3,5 faiz təşkil edib, yeni infrastruktur qurulub, özəl investisiyalar artıb. Ölkə regional əhəmiyyətli nəqliyyat-logistika və ticarət qovşağına çevrilib və əsas ticarət marşrutlarından bəhrələnməyin əsası qoyulub.

Nəqliyyat sektorunun bütün sahələrində xidmət infrastrukturunu modernləşdirilib, yol təsərrüfatının yenidən qurulması ilə bağlı layihələr həyata keçirilib, çoxsaylı yol ötürücüləri, körpülər, tunellər, yeraltı və yerüstü piyada keçidləri inşa olunub. TRASEKA, "Şimal-Cənub" kimi iri nəqliyyat dəhlizlərinin reallaşdırılması istiqamətində nəhəng infrastruktur layihələri gerçəkləşdirilib.

Avropa və Asiya dəmir yolu şəbəkələrinin birləşdirilməsini təmin edən Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu 2017-ci ildə istifadəyə verilib. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə inşa edilən BTQ dəmir yolu bölgəmizdə və bütövlükdə Avrasiyada yeni nəqliyyat xəritəsi yaradıb, Azərbaycanın tərəfdaşları tərəfindən ötən müddətdə bu yoldan səmərəli istifadə edilib. Respublikamızın ərazisindən keçən yolların çoxşaxəli olması ölkəmizin imkanlarını böyük dərəcədə artırıb. Pandemiya dövründə bütövlükdə bütün dünyada iqtisadiyyatın tənəzzülə uğramasına baxmayaraq, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi ilə daşınan yüklərin həcmi təxminən 20 faiz yüksəlib.

Liman infrastrukturunu, limanların inkişafı üzrə logistika da yaxşılaşdırılıb, limanlarda tranzit yük daşınması üstünlüyünə nail olunub. Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı ərazisində azad iqtisadi zonanın yaradılması hesabına tranzit yüklər üzrə əlavə dəyər artırılıb.

Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (QSC) 2021-ci il üzrə statistik hesabatında deyilir ki, 2020-ci ildə

Prezident İlham Əliyevin iqtisadi şaxələndirmə siyasətində əlverişli coğrafi mövqeyi olan ölkəmizin tranzit potensialının reallaşdırılması mühüm önəm daşıyır. Bununla bərabər beynəlxalq və regional nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafı da iqtisadiyyatımızın səmərəliliyinin artırılmasına müsbət təsir göstərir. Eyni zamanda, nəqliyyat, infrastruktur və logistika sahələrində birgə layihələr dövlətimizin iqtisadi imkanlarını genişləndirir, əhəmiyyətini artırır.

Bakı Limanı vasitəsilə 711 min tondan çox quru yük aşırılıbsa, keçən il bu göstərici 66 faiz artaraq, 1 milyon 183 min tondan çox olub. Hesabata görə, aşırılan konteynerlərin sayında 11,6 faiz artım qeydə alınıb və TEU ekvivalentində 45025 ədəd konteynerə çatıb.

Digər ciddi artımlardan biri isə Dübəndi neft terminalında aşırılan neft və neft məhsullarının həcmində müşahidə edilib. Belə ki, ötən il aşırılan neft və neft məhsullarının həcmi 2020-ci ilə nisbətən 2,3 dəfə artaraq 1,1 milyon tondan çox olub.

Statistik hesabatda vurğulanır ki, 2021-ci ildə COVID-19 pandemiyası ilə bağlı sərhədlərdə tətbiq olunan

məhdudlaşmaların davam etməsi beynəlxalq nəqliyyat xətləri üzrə hərəkət istiqamətlərində müəyyən dəyişikliklərə gətirib çıxarıb. Buna görə də hesabat dövründə irihəcmli nəqliyyat vasitələrinin daşınmasında 8,8 faiz azalma olub. Bakı Limanı vasitəsi ilə 39431 ədəd (TIR) daşınıb ki, bunlardan da 23476 (59,5 faiz) ədədi Bakı-Türkmənbaşı-Bakı, 15955 (40,5 faiz) ədədi isə Bakı-Kurik-Bakı istiqamətində hərəkət edib.

Ötən il Bakı Limanı vasitəsilə daşınan vaqonların sayı isə 30426 ədəd olub ki, bu vaqonlardan da 20867 ədədi Bakı-Türkmənbaşı-Bakı (68,6 faiz), 9 559 vaqon isə Bakı-Kurik/Aktau-Bakı (31,4 faiz) istiqamətində hərəkət edib.

Qeyd olunmalıdır ki, 2020-ci ilə müqayisədə ötən il iritonnajlı (TIR) nəqliyyat vasitələrinin daşınmasında azalma müşahidə edilsə də, 2019-cu ilə müqayisədə 17 faizlik artım qeydə alınıb. Yuxarıda adları çəkilən sahələr üzrə faiz göstəricilərində müəyyən azalma nəzərə çarparsa da, ümumi yükaşırmının həcmində müsbət tendensiya davam edib.

Ötən il Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı QSC-də ümumi yükaşırmının həcmində 14,6 faiz, quru yükün aşırılması 66 faiz, konteyner daşınması isə 11,6 faiz artıb, bununla da proqnoz 104 faiz həcmində reallaşdı.

Müşahidə olunan yük həcminin artımı Azərbaycanın tranzit mövqeyinin regionda möhkəmlənməsinin və xüsusən də, konteynerləşmiş yüklərin artımı Azərbaycan üzərindən keçən dəhlizlərin beynəlxalq logistikaya inteqrasiyasının göstəricisi kimi qiymətləndirilə bilər.

Hesabatda 2021-ci ildə Bakı Limanında qeydə alınan nəticələr müsbət qiymətləndirilib, ötən il üçün əvvəlcədən müəyyən edilən proqnoz 104 faiz həcmində icra edilib. Bakı Limanının yükaşırmı həcmində artması bilavasitə Azərbaycanın qeyri-neft sektoru üzrə ümumi daxili məhsulun artması kimi səciyyələndirilib və Azərbaycanın regionda trans-logistika mərkəzi kimi mövqeyini möhkəmləndirib.

Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun mühüm hissəsi olan adı çəkilən limanda ümumi yükaşırmının həcmi 5,6 milyon ton olubdur ki, bu da 2020-ci ilin müvafiq göstəricisindən 14,6 faiz çoxdur. Ümumi yükaşırmının 5,1 milyon tondan çox və ya 92,7 faizlik hissəsi tranzit yüklərin payına düşür. Bu göstərici də üçüncü ölkələrin Azərbaycandan keçən beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinə olan marağının bariz ifadəsidir.

V.BAYRAMOV,
"Xalq qəzeti"